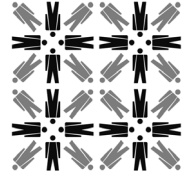

Forum Socjologiczne

Forum Socjologiczne

Cywilizacje w perspektywie
socjologicznej. Stan i kierunki
badań nad cywilizacjami
współczesnego świata

Pod redakcją Piotra Pieńkowskiego
i Zdzisława Zagórskiego

5

Wrocław 2014
Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego

Rada Naukowa

Dieter Bringen (Deutsches Polen Institut, Darmstadt, Deutschland), Bożena Domagała (Ośrodek Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie), Marian Golka (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu), Leszek Godyka (Uniwersytet Szczeciński), Jan Kubik (Rudgers — State University of New Jersey, USA), Marian Malikowski (Uniwersytet Rzeszowski), Janusz Mucha (Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie), Sławomir Partycki (Katolicki Uniwersytet Lubelski), Andrzej Sadowski (Uniwersytet w Białymstoku), Katarzyna Stokłosa (University of Southern Denmark, Denmark), Marek Szczepański (Uniwersytet Opolski), Wojciech Świątkiewicz (Uniwersytet Śląski), Andrzej Wójtowicz (Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie)

Komitet Redakcyjny

Zbigniew Kurcz, Marcelina Zuber, Barbara Wiśniewska-Paź, Zdzisław Zagórski

Redaktor naczelny

Zbigniew Kurcz

Sekretarz redakcji

Joanna Wardzała, Marcelina Zuber

Redaktor językowy

Elżbieta Baczyńska

Redaktor statystyczny

Wojciech Sitek

Ilustracja na okładce: © R. Tavani

© Copyright by Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego Sp. z o.o., Wrocław 2014

ISSN 2083-7763

ISBN 978-83-229-3477-7

Nakład: 110 egz.

Publikacja przygotowana w Wydawnictwie Uniwersytetu Wrocławskiego Sp. z o.o.

50-137 Wrocław, pl. Uniwersytecki 15

tel. 71 3752885, e-mail: marketing@uwur.com.pl

Spis treści

Wprowadzenie	9
--------------------	---

Część I

Teoretyczno-metodologiczne problemy badań nad cywilizacjami

ZDZISŁAW ZAGÓRSKI, Model wielowariantowego ujmowania rzeczywistości społecznej a perspektywa badań nad wspólnotami cywilizacyjnymi	17
BOHDAN GÓRSKI, Alternatywa XXI wieku: „zderzenie cywilizacji” czy zwycięstwo zdrowego rozsądku	43
ANDRZEJ BOCZKOWSKI, Cywilizacja, ideologia, edukacja. Prolegomena do analizy wzajemnych relacji	75
JACEK MIANOWSKI, Znaczenie kryzysu w refleksji Floriana Znanieckiego nad cywilizacją	93
KATERYNA NOVIKOVA, Naśladownictwo vs wyjątkowość: wybrane cechy cywilizacji radzieckiej w dziele Siergieja Kara-Murzy	107
MAREK JEDLIŃSKI, Cywilizacja europejska i Rosja — konfrontacje i perspektywy dialogiczne. Zarys myśli filozoficznej Iwana Kiriejewskiego	123
KAROLINA BLECHARCZYK, Cywilizacja rosyjska w perspektywie eurazjatyckiej	137
JAKUB KRZYSZTOF ADAMSKI, Kosmopolici i antykosmopolici — jako siły konstruujące i dekonstruujące „ład” cywilizacyjny	151
JUSTYNA TOMCZYK, Patriarchat a rozwój cywilizacji. Podejście feministyczne	169
ARKADIUSZ PEISERT, Cywilizacyjna geneza idei społeczeństwa obywatelskiego	181

Część II

Cywilizacje współczesnego świata

ŁUKASZ KASZKOWIAK, Imperializm popkulturowy — zjawisko kultury masowej w świetle procesów globalnych	197
MICHAŁ PIENIAS, Wpływ procesu globalizacji na kształt współczesnego państwa typu <i>welfare state</i>	211
BARTOSZ PŁOTKA, Biopolityka i eugenika jako wyzwania cywilizacyjne. Podstawowe rozróżnienia teoretyczne	227
PIOTR NAPIERAŁA, Guy Sorman i jego obrona liberalnego uniwersalizmu w odniesieniu do Chin	237
MACIEJ RYBICKI, Procesy przystosowawcze w migracjach międzycywilizacyjnych na przykładzie muzułmańskich imigrantów we Wrocławiu	253
TOMASZ M. RUDOWSKI, Zderzenie cywilizacji. Latinoamerykańskie <i>versus</i> zachodnie rozumienie kategorii postępu, rozwoju i nowoczesności	273
PIOTR PIĘKOWSKI, Pęknięcie wewnątrz cywilizacji? (Dez)integracja transatlantycka	285
STANISŁAW KAMYKOWSKI, Od Olimpij do Soczi — idee ruchu olimpijskiego na gruncie różnych cywilizacji	297

Konferencje i recenzje

Sprawozdanie z ogólnopolskiej konferencji naukowej <i>Rynek szkół, uczelni i zajęć sportowych oraz jego aktorzy w rzeczywistości wielkomięskiej</i> (Wrocław, 7–8 czerwca 2013) (Aneta Kierczewska) . . .	315
Sprawozdanie z XXV Międzynarodowej Konferencji Naukowej <i>Grupy dyspozycyjne wobec zagrożeń bezpieczeństwa państwa</i> (Wrocław, 7–8 maja 2014) (Daria Hofman)	317
Sprawozdanie z ogólnopolskiej konferencji naukowej <i>Wyzwania rynku edukacyjnego wobec rynku pracy — wymiary lokalne, regionalne i ponadregionalne</i> (Wrocław, 9–10 października 2014) (Barbara Wiśniewska-Paź)	320
Sprawozdanie z konferencji międzynarodowej <i>Spoleczne granice pracy. Przemiany w sferze pracy w XXI-wiecznym kapitalizmie</i> (Wrocław, 14–15 listopada 2014) (Adam Mrozowicki, Joanna Róg-Ilnicka)	324
Bohdan Górski, <i>Jak przeżyć kapitalizm</i> (recenzja: Michał Cebula)	328
Władysław Misiak, <i>Smutek enklaw biedy i blichtr osiedli rezydencyjnych w badaniach metodą fotograficzną</i> (recenzja: Mikołaj Krasnodębski)	332
<i>Skizzen über den Totalitarismus (Szkice o totalitaryzmie)</i> (recenzja: Irena Kurasz)	334
Janusz Balicki, <i>Imigranci i uchodźcy w Unii Europejskiej. Humanizacja polityki imigracyjnej i azylowej</i> (recenzja: Zbigniew Kurcz)	336
Noty o autorach tekstów	343

Contents

Introduction	9
------------------------	---

Part I

Theoretical and methodological problems of studies of civilisations

ZDZISŁAW ZAGÓRSKI, Multidimensional model of identifying social reality and the perspective of studies on civilisational communities	17
BOHDAN GÓRSKI, 21st century alternative: Clash of civilisations or triumph of the common sense	43
ANDRZEJ BOCZKOWSKI, Civilization, ideology, education. Prolegomena to the analysis of interrelations	75
JACEK MIANOWSKI, The significance of crisis in Florian Znaniecki's reflection on civilization	93
KATERYNA NOVIKOVA, Imitation vs uniqueness: Selected features of the Soviet civilization in the work of Sergey Kara-Murza	107
MAREK JEDLIŃSKI, European civilization and Russia — confrontations and dialogical prospects. An outline of the philosophical thought of Ivan Kireevsky	123
KAROLINA BLECHARCZYK, Civilization of Russia in euroasiatic interpretation	137
JAKUB KRZYSZTOF ADAMSKI, Cosmopolitans and anticosmopolitans as forces constructing and deconstructing the 'order' of civilizations	151
JUSTYNA TOMCZYK, Patriarchy and the development of civilization. Feminist approach	169
ARKADIUSZ PEISERT, Civilisational genesis of the concept of civil society	181

Part II

Civilisations of the contemporary world

ŁUKASZ KASZKOWIAK, Pop-cultural imperialism	197
MICHAŁ PIENIAS, The impact of globalization on the shape of the modern welfare state	211
BARTOSZ PŁOTKA, Biopolitics and eugenics as civilizational challenges. The basic theoretical distinction.	227
PIOTR NAPIERAŁA, Guy Sorman's vindication of liberal universalism in relation to China's policy	237
MACIEJ RYBICKI, Adjustment process in intercivilizational migrations — the example of Muslim immigrants in Wrocław	253
TOMASZ M. RUDOWSKI, The clash of civilizations. Latin American vs. Western understanding of the categories of progress, development and modernity	273
PIOTR PIĘKOWSKI, A split inside civilisation? Transatlantic (dis)integration	285
STANISŁAW KAMYKOWSKI, From Olympia to Sochi — the ideas of the Olympic Movement in different civilizations	297

Conferences and reviews	315
Notes on authors.....	343